

**MÀSTER RECERCA EN DIDÀCTICA DE LA LLENGUA I LA LITERATURA
UNIVERSITAT DE BARCELONA**

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL (PAT)

A) ANÀLISI DEL CONTEXT I DE LES NECESSITATS DEL MÀSTER.

El Màster Universitari en Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura s'ha anat impartint amb regularitat des del curs acadèmic 2007-08 fins a l'actualitat, amb uns resultats satisfactoris. L'inici del màster va enllaçar amb una dilatada trajectòria de la Universitat de Barcelona en aquest àmbit de coneixement. L'any 1988, el Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de Barcelona va posar en marxa, per primera vegada a Espanya, un programa de doctorat a l'àrea de Didàctica de la Llengua i la Literatura (creada el 1986). Va ser el primer programa de doctorat de l'àrea a tot l'estat, per la qual cosa es va convertir en el referent de les altres universitats. El programa de doctorat de la Universitat de Barcelona, anomenat Ensenyament de llengües i literatura, es va impartir ininterrompudament des de llavors fins al 2007 amb l'objectiu de formar investigadors eficients a l'àrea i obrir noves perspectives a l'ensenyament de llengües i literatura, particularment a la formació de professorat. Sobre aquesta base, a partir del curs 2007-2008 es va dissenyar i implantar un màster universitari oficial per cobrir el període formatiu del programa de doctorat seguint les indicacions per a la implantació dels estudis adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES). El Màster Universitari en Investigació en Didàctica de la Llengua i la Literatura, que es va impartir al llarg de sis edicions (des del curs 2007-08 fins al curs 2012-13), constitueix el precedent immediat de l'actual màster.

El màster actual de Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura és un dels pocs espais de formació per a la recerca en didàctica de la llengua i la literatura, entesa com a disciplina autònoma. El propòsit del màster és formar investigadors capacitats per analitzar processos relacionats amb l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i la literatura, professionals que puguin fer propostes d'intervenció que ajudin a donar resposta als reptes que afecten l'educació lingüística i literària en la societat actual.

El Màster es planteja els objectius generals següents:

- Proporcionar els conceptes fonamentals i les metodologies de recerca bàsiques en didàctica de la llengua i la literatura.
- Promoure projectes de recerca en l'àmbit de la didàctica de la llengua i la literatura.
- Conèixer les orientacions metodològiques més adequades per dur a terme una recerca relacionada amb l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i de la literatura.
- Obrir vies per transferir els resultats de la recerca a la pràctica educativa.
- Establir connexions entre els processos de recerca i els reptes socials relacionats amb la formació de la competència comunicativa i lingüística.

El màster de Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura se situa al costat dels ensenyaments propis de la pedagogia i de la lingüística. El propòsit és donar resposta a les inquietuds de recerca i innovació del professorat que ni la pedagogia general ni la lingüística aplicada no poden donar, ja que l'ensenyament de llengües i de literatura necessita un marc teòric i pràctic, específic i comprensiu, que fonamenti científicament l'activitat quotidiana a

les aules. El propòsit que acabem d'exposar es concreta en les competències següents:

Competències:

Generals

- Relacionar els objectius de la recerca amb els problemes i les necessitats del sistema educatiu.
- Obtenir informació avançada procedent de diverses fonts documentals en un context de recerca científica i tecnològica o altament especialitzada, analitzar-la i interpretar-la de manera detallada i fonamentada pel que fa als aspectes tant teòrics com pràctics.
- Dissenyar una proposta de recerca que prevegi els requisits d'un procés científic.

Específiques

Quan acaben el màster, els estudiants estan capacitats per:

- Seleccionar la teoria científica adequada i l'enfocament metodològic pertinent en funció del tema i dels objectius de la recerca.
- Identificar els conceptes relatius a l'estudi de les llengües en contacte, especialment les de comunitats bilingües i les que són producte de moviments migratoris, que permeten analitzar les realitats escolars multilingües.
- Reconèixer les aproximacions metodològiques més rellevants en la recerca sobre la formació del lector literari, a partir del corpus de la literatura infantil i juvenil.
- Identificar els conceptes fonamentals sobre l'ensenyament de la lectura i de l'escriptura i el procés d'alfabetització, com a base per a la formulació de recerques sobre aquests processos.
- Interpretar les característiques dels gèneres discursius propis de les situacions d'ensenyament i aprenentatge.
- Examinar, seleccionar i utilitzar els instruments, les tècniques i els recursos més adequats per a la recerca en didàctica de la llengua i la literatura.
- Analitzar els processos interactius i d'aprenentatge que es produeixen en la realitat quotidiana de l'aula, a partir d'un treball sistemàtic, metòdic i rigorós.
- Connectar els propis interessos de recerca amb alguna de les línies de recerca del programa.
- Desenvolupar un projecte autònom, en el qual es concretin els aprenentatges adquirits, que pugui servir com a primer pas per a una tesi doctoral futura.

El perfil d'accés recomanat per als futurs estudiants és:

- Graduats en Educació Primària i Educació Infantil o màsters en Formació del Professorat interessats a especialitzar-se en la recerca en l'àrea de la didàctica de la llengua i la literatura.
- Graduats (o llicenciats) en alguna titulació relacionada directament amb els continguts del màster (Filologia, Pedagogia, Psicopedagogia, Traducció i Interpretació, etc.) interessats a especialitzar-se en la recerca en l'àrea de la didàctica de la llengua i la literatura.

- Professors d'educació infantil, primària i secundària, de persones adultes i d'escoles d'idiomes que percebin la formació en recerca com una via de formació permanent per poder incidir en la millora de les pràctiques educatives personals i del seu entorn professional.

- Titulats, professors i experts estrangers que tinguin interès a rebre una formació específica per a la recerca en l'àrea de la didàctica de la llengua i la literatura.

B) OBJECTIUS DEL PAT

Una de les característiques més destacades del màster Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura és l'heterogeneïtat de l'alumnat, tant pel que fa a la formació prèvia, com a la seva experiència professional o, en fi, a la seva procedència geogràfica (alumnes catalans i espanyols, juntament amb xilens, mexicans, xinesos, etc.). Aquesta composició de l'alumnat proporciona un espai òptim per contrastar realitats educatives diverses. Ara bé, aquesta diversitat pel que fa a la procedència i també a la formació l'hem tingut molt en compte a l'hora de precisar els objectiu següents:

- Oferir una informació molt precisa de les característiques del màster, indicant en tot moment que el propòsit no és formar professor d'espanyol com a llengua estrangera.
- Ajudar els estudiants a incorporar-se i adaptar-se al nou entorn universitari.
- Visitar amb els estudiants els diferents espais del Campus Mundet i explicar-los el valor actual i històric de l'indret.
- Informar de totes les activitats que proposen els Serveis Lingüístics (SL) de la UB, en especial dels SL ubicats a Mundet.
- Proporcionar accés a les formacions sobre Cerca bibliogràfica que ofereix el Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI). En concret: Metodologia de cerca, Cercabib i bases de dades. Citació bibliogràfica i gestor de referències bibliogràfiques.
- Oferir informació, orientació i recursos per a l'aprenentatge.
- Afavorir el contrast entre les diferents realitats culturals i lingüístiques presents a l'aula.
- Contribuir al fet que l'estudiant contempli i valor i la dimensió europea, sobretot en aspectes relacionats amb la formació i amb el tractament de llengües.
- Mantenir reunions periòdiques per avaluar aspectes relacionats amb la docència.
- Difondre tot tipus d'informació que pugui ser d'interès pels estudiants.
- Afavorir el contacte amb estudiants d'edicions anteriors del màster.
- Promoure activitats que facilitin la cohesió del grup.
- Informar sobre la possibilitat d'accedir als curs de doctorat.

C) ACCIONS I ACTIVITATS PROGRAMADES I SEQÜENCIADES

Com s'indica al Pla d'Acció Tutorial de la Facultat d'Educació, aprovat el 3 de juny de 2021, la tutoria s'ha de concebre com una activitat de caràcter formatiu, com un element dinamitzador perquè els estudiants siguin elements actius en el seu aprenentatge. Per aquest motiu, el PAT del màster Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura contempla cinc accions clau:

- a) Selecció dels alumnes.
- b) Acollida dels alumnes que s'incorporen al màster.
- c) Seguiment i avaluació de les activitats formatives del màster.
- d) Tutorització per a l'elaboració del Treball Final del Màster (TFM).
- e) Orientació inserció laboral i continuïtat estudis.

Per a cada una d'aquestes accions es preveuen unes activitats concretes:

a) Selecció dels alumnes:

- Realització d'entrevistes prèvies. Els estudiants passen una primera fase de selecció.
- La persona que coordina el màster llegeix les motivacions que tenen per cursar el màster.
- La persona que coordina el màster, amb el suport d'un altre docent del màster, realitza una entrevista als estudiants que volen inscriure's al màster i provenen de països que no parlen les llengües oficials de Catalunya. En aquesta entrevista s'avalua de manera preferent la competència lingüística.

b) Acollida dels estudiants que s'incorporen al màster:

- Un cop els estudiants han estat acceptats, tenen una entrevista personal amb la persona que coordina el màster en la qual consulten els seus dubtes en relació al contingut de les assignatures i en relació també a l'itinerari que volen fer (si cursar el màster en un o dos cursos).
- Sessió d'acollida. Quan s'inicien les classes es programa una reunió per a tot l'alumnat admès. En aquesta reunió es presenta el perfil del professorat i s'exposen en detall les característiques del màster i recursos a l'abast dels estudiants.
- Presentació del PAT.
- Presentació dels objectius i continguts del màster.
- Exposició de la planificació docent, seguiment i avaluació dels aprenentatges.
- Concreció de les línies de recerca del professorat i els grups de recerca implicats.
- Presentació per part de cada docent del moodle de l'assignatura. Els documents del moodle fan un servei especial als alumnes que provenen de fora i, per una raó o altra, no poden assistir a alguna de les sessions inicials de classe.

- Els serveis i equipaments que la universitat posa a la seva disposició; específicament reben informació detallada sobre els serveis del Centre de Recursos per a la Recerca i l'Aprenentatge de la UB.
- Les informacions necessàries sobre la facultat i els departaments implicats en el màster.
- Els programes de mobilitat que coordina l'Oficina de Relacions Internacionals de la Facultat de Formació del Professorat de la UB:
[http://www.ub.edu/fprofessorat / ori /](http://www.ub.edu/fprofessorat/ori/).

c) Seguiment i avaluació de les activitats formatives del màster.

- Reunió per avaluar les assignatures al final del primer semestre. A més, els alumnes tenen la possibilitat d'entrevistar-se amb el coordinador per qualsevol imprevist que hagi sorgit.
- Sessió informativa sobre la tutorització i la presentació del Treball Final de Màster.
- Informació sobre les Jornades Interuniversitàries (UB-UAB-UPF).
- Atenció personalitzada als estudiants per orientar-los en relació a les assignatures del segon semestre.
- Es proporciona l'ajut necessari per ajudar a incrementar el rendiment acadèmic, en un marc de confidencialitat i de respecte a la seva autonomia.

d) Tutorització per a l'elaboració del TFM.

- Atenció personalitzada de cada tutor de TFM. Des de l'inici de febrer fins al mes de juliol cada tutor de TFM s'encarrega de fer un seguiment del treball. Els alumnes saben que també poden fer consultes concretes, en funció de temàtica o de mètode de recerca, a qualsevol altre docent del màster.
- Sessió amb la persona que coordina el màster per tal d'explicar com s'espera que defensin el TFM i el protocol de l'acte de defensa.

e) Orientació inserció laboral i continuïtat estudis.

- Atenció personalitzada per orientar els estudiants pel que fa a la seva inserció professional o la continuïtat dels estudis.
- Atenció personalitzada per donar suport específic sobre continuïtat dels estudis als estudiants estrangers o a l'alumnat amb característiques o perfils específics.

Calendari de les activitats previstes

ACTIVITATS DEL PAT	
<ul style="list-style-type: none"> • Realització d'entrevistes prèvies. • Lectura motivacions que tenen per cursar el màster. • Entrevista per avaluar la competència lingüística. 	juliol
<ul style="list-style-type: none"> • Entrevista personal amb el coordinador. • Presentació serveis i equipaments que la universitat. • Informacions sobre la facultat i els departaments implicats en el màster. 	Setembre
<ul style="list-style-type: none"> • Sessió d'acollida. • Presentació dels objectius i continguts del màster. • Presentació del PAT. • Exposició de la planificació docent, seguiment i avaluació dels aprenentatges. • Concreció de les línies de recerca del professorat i els grups de recerca implicats. • Presentació moodle. • Presentació programes de mobilitat . 	Octubre
<ul style="list-style-type: none"> • Reunió per avaluar les assignatures del primer semestre. • Ajut necessari per ajudar a incrementar el rendiment acadèmic. 	Desembre
<ul style="list-style-type: none"> • Informació sobre les Jornades Interuniversitàries (UB-UAB-UPF). • Sessió informativa sobre la tutorització i la presentació del TFM. • Informació sobre les Jornades Interuniversitàries (UB-UAB-UPF). • Orientació en relació a les assignatures del segon semestre. 	Gener
<ul style="list-style-type: none"> • S'inicia l'atenció personalitzada de cada tutor de TFM. 	Febrer
<ul style="list-style-type: none"> • Sessió amb el coordinador del màster per tal d'explicar com s'espera que defensin el TFM i el protocol de l'acte de defensa. 	Abril
<ul style="list-style-type: none"> • Orientació inserció professional o continuïtat dels estudis. • Atenció personalitzada per donar suport específic sobre continuïtat dels estudis als estudiants estrangers o a l'alumnat amb característiques o perfils específics. 	Maig

D) Funcionament estructural de l'orientació i tutoria

Les iniciatives fins aquí apuntades reclamen, per una part, el compromís i la col·laboració de docents i estudiants i, per una altra part, una coordinació que vetlli en tot moment pel desenvolupament i els processos de transformació i millora del màster.

Pel que fa al compromís dels docents i dels estudiants, apuntem:

- Cada docent ha d'assumir l'exposició d'uns determinats coneixements i, al mateix temps, descobrir perspectives en el camp de la recerca en didàctica que estiguin d'acord amb l'experiència i context de treball dels estudiants. Els estudiants del màster procedeixen de països diferents, amb currículums, tradicions escolars i perspectives culturals diferents. Per aquest motiu destaquem la necessitat d'atendre aquesta diversitat que sempre és present a l'aula.
- Els continguts han d'estar actualitzats i s'ha de posar en contacte els estudiants amb les últimes tendències pel que fa a la recerca en el camp de la didàctica.
- Els docents han de fer el seguiment necessari i adequat en el moment que assumeixen la tutorització d'un TFM. Aquesta tutorització s'inicia el mes de febrer i s'acaba en el moment en què l'estudiant defensa el TFM (juliol o setembre).
- Els estudiants s'han d'implicar en les tasques que es realitzen, tant individuals i col·lectives.
- Quan els docents detecten dificultats d'algun estudiant per seguir l'assignatura han de procurar ajustar l'ajut que poden oferir i, a més, compartir la informació amb la coordinació del màster.
- Els docents han de participar de manera activa en les reunions que es realitzen per planificar, programar i establir criteris d'actuació.
- Els estudiants han de participar de manera activa en les sessions de revisió del màster, tot indicant aspectes que convindria ajustar o modificar.

Pel que fa a la persona que exerceix la coordinació, apuntem:

- És la responsable de convocar i elaborar l'ordre del dia de les diverses reunions, tant amb docents com estudiants.
- Ha de ser la persona de referència per mediar en qualsevol incident que pugui sorgir.
- Ha de ser la responsable de dissenyar i vetllar per l'execució de les Jornades que cada curs s'organitzen amb la UAB i la UPF.
- Proporciona als estudiants del màster informació sobre totes aquelles activitats que puguin contribuir a la seva formació.
- Li pertoca l'elaboració del PAT, així com el seu procés de revisió.
- Informa i consulta a la Comissió del Màster sobre qualsevol aspecte que afecti el normal desenvolupament de les classes.
- Vetllapel bon funcionament de les tutories.
- És la responsable d'organitzar els tribunals que han de valorar els TFM.

F) SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PAT

El PAT s'avaluarà i s'aprovarà cada curs, en una de les reunions que convoqui la coordinació, al final del curs. A l'hora de fer-ne l'avaluació es tindran en compte els aspectes que convé ajustar, adaptar o modificar, atenent sempre l'objectiu de millorar l'oferta formativa del màster.

A les sessions d'avaluació del PAT es tindran en compte totes les valoracions dels docents, la perspectiva que aportí la coordinació i, d'una manera especial, les valoracions que hagin fet els alumnes a les sessions per tractar sobre el desenvolupament del màster.